СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

132. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го ЛИПНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 15, 1986 No. 132. VOL. XCIII.

Пам'ятайте про Україну!

Чорнобиль все ще перебуває під суворою контролею

Київ. — Не зважаючи на заспокоюючі заяви совєтських офіційних осіб, в совєтській пресі все ще появляються тривожні своїм змістом статті, інформації, інтерв'ю з фаховими людьми, спогади тощо. Очевидно, так як в кожній ділянці підсовєтського життя трапляються і тут примітивні репортажі типу: „Біля Чорнобиля садять картоплю" та інші.

Недавно газета „Літературна Україна" у числі з 26-го червня ц.р. помістила довше інтерв'ю кореспондента газети М. Пастушенка з В. О. Мовчанюком, якого згаданий кореспондент назвав „головним спеціялістом із санітарної освіти МОЗ УССР". Мовчанюк спочатку докладно, довго й нудно розказує читачам, що являє собою радіяція та коли і наскільки вона може бути небезпечною для здоров'я людини. Треба сказати, що його розповідь, переплетену науковою термінологією, ледве чи зрозуміє пересічний читач в Україні, але у величезній триколонковій статті-інтерв'ю є також місця, які мусять викликати тривогу в кожного українця, де б він не жив — в Україні чи на вільних поселеннях.

На запитання кореспондента чи сьогоднішній радіяційний фон, що виник у деяких місцях України в наслідок аварії на чорнобильській нуклеарній енергетичній станції, становить якусь загрозу для здоров'я людей, які проживають там Мовчанюк намагається заспокоїти населення України накопиченою фразеологією і каже, що „нині рівень зовнішньої радіяції в населених пунктах республіки має стійку тенденцію до зниження і не становить небезпеки для здоров'я населення".

Ці запевнення совєтського „спеціяліста", на жаль, розходяться з поясненнями західніх спеціялістів і зрештою його ж таки власними словами, сказаними у дальшій розмові з кореспондентом М .Пастушенком.

Пояснюючи чому ж тоді до цього часу при входах у деякі лісові зони висять таблиці з написами, які попереджають, що входити в до лісу і користуватися його дарами тимчасово заборонено, Мовчанюк пояснює, що „ці, як ви кажете, таблиці, місцева влада вже починає знімати, а по-друге, зараз літо, в лісах усе цвіте, дозріває, а дерева вкриті буйною зеленню, на якій можуть бути рештки радіоактивного пилу, що залишився незмитим з дерев".

„Віталію Остаповичу, — запитує кореспондент, — якщо вже згадали про літо — пору року, коли навколо співає багато ягід, фруктів, овочів, коли ведеться інтенсивна робота на полях і присадибних ділянках, скажіть, будь ласка, чи можна вживати в їжу вирощене у полі і на городі, і чи є якісь санітарні норми для тих, хто займається сільськогосподарською роботою?"

Мовчанюк знову розпочав із загальників, мовляв, „усі продукти, які поступають на бази і торговельні мережі піддаються ретельному радіометричному контролю". Але вже кілька рядків нижче написано: „Слід поки що утриматися від вживання молока, яєць, ягід та зелені, що їх збирають у 30-кілометровій зоні Чорнобильської АЕС. Щодо

(Закінчення на стор. 4)

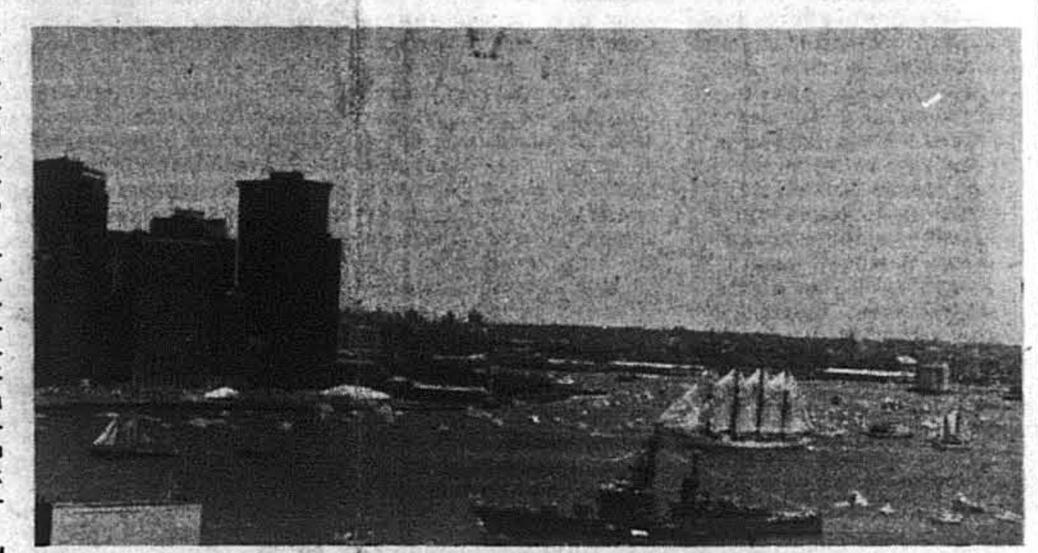
В 100-ЛІТТЯ СТАТУЇ СВОБОДИ

УНС ГОСТЮВАВ ШИРОКУ СОЮЗОВУ РОДИНУ

Джерзі Сити (Ольга Кузьмович). — День Незалежности Америки і соті „уродини" Статуї Свободи святкували у п'ятницю, 4-го липня 1986 року не лише мільйони американського населення, але також окремо велика союзова родина.

На проголошеній на сторінках „Свободи" та „Українського Тижневика" заклик зголошувати свою охоту відвідати будівлю Українського Народного Союзу і з її даху оглянути фльотилію кораблів, відгукнулося біля 400 членів УНС і його поодиноких відділів, враз із своїми найближчими родинами.

Вже від 9:30 ранку плили тут вони до приміщень при Монтгомері вулиці цілими родинами, озброєні фотографічними апаратами, далековидами та торбами із теплим одягом (з приводу, холодного вітру) члени УНС. Там їх вітали представники Екзекутивного Комітету, а передусім координатор братської діяльности Маріянна Сакалош. Кожний, завчасу зголошений, дістав відзнаку із своїм прізвищем, течку з матеріялами про УНСоюз і союзову пресу. Довгі столи у великій гостинній кімнаті позастелювані для перекуски запрошували присістися на каву та відпочити з дороги, а відтак внутрішньою віндою гості могли виїхати на 15-ий поверх, де на широкому відкритому даху вітало їх сонце, синява чистого холодного неба, а передусім близька, але далека, Статуя Свободи у цілій своїй відновленій красі. Довкола неї на воді можна було бачити сотні малих і великих човнів, пишалися заякорені воєнні, сірі судна. На висунених окраїнах долішнього Мангеттену, у Ліберті парку в Джерзі Сити і на всіх берегах гирла ріки Гадсон роїлося від тисячів глядачів, яких гості УНС могли спостерігати із свого так доброго стратегічного місця.

Чілійський вітрильник у всій своїй красі.
(фота: ред. Рома Гадзевич, „Український Тижневик")

Кожний із глядачів озброєний у фотографічний апарат.

Відвідувачі УНС переливалися струями від ранку до год. 4:30 пополудні, одні приходили, інші відходили. Кожний і кожна, однак почувалися немов особливі гості у привітливих кімнатах бюр УНС, могли зайти до головного предсідника, що невтомно вітав давніх і нових знайомих раз у своїй кімнаті, то знову у їдальні, де постійно стояла готова для голодних їжа, напитки, та можна було кожночасно посидіти, погуторити і смачно перекусити. Там теж в полудневих годинах, коли столи були вщерть заповнені ранішніми гостями, д-р І.Флис вітав короткими словами всіх присутніх, що в цей святочний день загостили, щоб спільно подивляти перше привітання сторічній, але завжди молодій Статуї Свободи.

У теплих словах д-р Флис підкреслив, як Екзекутива УНС радіє, що могла влаштувати своїм членам таку можливість оглядати частину великих святкувань того Дня Незалежности. Вітаючи сердечно близьких і дальших членів УНС, головний предсідник підкреслив, що УНС є їхньою організацією, і саме вони творять цю виїмкову братську організацію, якій на ім'я УНС, а їхні діти, що так численно прибули з ними — це її майбутнє.

Справді, більшість родин, що з Ню Йорку, Нюарку, Джерзі Сити, із стейтів Пенсильванія і Коннектикат, відвідали в цьому дні УНСоюз, репрезентували три покоління його членів, від зовсім старших-емери-

(Закінчення на стор. 3)

КОНҐРЕС ЗСА ПОЧАВ РОЗГЛЯДАТИ БЮДЖЕТ ТА ІНШІ СПРАВИ

Вашінгтон. — Повернувшись з коротких вакацій пов'язаних із Святом Незалежности Америки, обидві палати Конгресу З'єднаних Стейтів Америки мусітимуть в скорому часі розв'язати дві головні фінансові проблеми, а саме: справу бюджету на фіскальний рік 1986-87 і податкову реформу. Що до другої справи то Палата Репрезентантів повинна тільки осунути різниці, які заіснували в обидвох увалах між Сенатом і Палатою. Бюджет, кажут економічні спостерігачі, буде твердим горіхом до розкушення, бо з ним пов'язані також політичні справи і справа дальшого дозброєння Америки, вигляди на більш успішні переговори у справі редукції стратегічної нуклеарної зброї у Женеві, плянована друга зустріч на вершинах між президентом Роналдом Регеном і совєтським лідером Михайлом Ґорбачовим пізньою осінню цього року і, очевидно, виборами в ЗСА. Майже всі члени Палати Репрезентантів і одна третя сенаторів вже розпочали передвиборчу кампанію, яка, як відомо, тісно пов'язана з багатьма проблемами політичної, економічної, соціяльної та іншої натури.

Існує великий тиск на Конгрес, щоб він взяв на себе відповідальність за зниження дефіциту у бюджеті, але всяка ухвала Конгресу, всякі законопроєкти в тій справі, мусять бути підписані Президентом, щоб стали законом, бо Уряд в першу чергу відповідає не тільки за господарку країни, але також за політику і оборону та величезні зобов'язання ЗСА супроти альянтів та заприязнених з Америкою країн.

Ще перед літніми вакаціями, які триватимуть п'ять тижнів, Конгрес мусітиме полагодити багато інших справ, а зокрема підтвердити, або відкинути нові номінації до Верховного Суду, „вигладити" справу допомоги для „контрас", антикомуністичних повстанців в Нікарагуа і узгіднити справу податкової системи, на яку Адміністрація нетерпеливо очікує.

Багато законодавців висловились критично також про американську торговельну систему, домагаючись стислої перевірки тих держав, які дістали статус упривілейованої держави в торговельних справах, між ними є також дві комуністичні країни — Мадярщина і Румунія. Крім того багато конгресменів не розуміють чому Уряд дає першенство закордонним компаніям, перед американськими. Конгресмен Пол Генрі, республіканець з Мишиген заявив, що в його дистрикті виборці запитуються чому у стейті, правдоподібно також в інших стейтах, закордонні компанії продають напитки приправлені штучними солодощами, але таких продуктів не можуть продавати американські команії. Це робить „злу кров", заявив конгресмен Генрі. Більше того, виборці погрожують „відплатою", тобто голосуванням в некористь теперішніх законодавців.

Л. Нелсон знов згадує українців

Джерзі Сити, Н. Дж. — Вже добре відомий українцям американський колюмніст Ларс Ерик Нелсон в газеті „Дейлі Нюз" з п'ятниці 11-го липня 1986 року згадав непривітно українців.

Тим разом Л. Нелсон знову взяв під обстріл фінансоване американським Урядом „Радіо Свбода", що працює в Мюнхені, у зв'язку з передачою, в якій обороняли уряд Південної Африки. При цій нагоді Л. Нелсон не забув „пригадати" читачам, що він впродовж двох років вже критикує передачі цього радіо, зокрема за протижидівську настанову, за відзначування 30-го червня 1941 року, як дня незалежности українського народу, і за представлення українців, що боролися в рядах німецького війська, як „українських патріотів".

При тому Л. Нелсон стверджує, що його атака на сторінках преси мала наслідки бо зрезигнував президент „Радіо Вільна Европа / Радіо Свобода" Джеймс Ф. Баклі, змінено голову міжнародних радіопередач ЗСА Френка Шекспіра, а головний редактор російських передач втік до СССР.

Л. Нелсон стверджує також, що перервалися протижидівські передачі і тому тепер він дуже боліє, що на програмі „Радіо Свободи" піддержується уряд у Південній Африці, який усі вважають расистським.

Польський дисидент написав М. Ґорбачову

Варшава. — Стало відомо, що за два тижні до початку відкриття з'їзду Польської об'єднаної робітничої партії — так називає себе Комуністична партія Польщі — один з відомих варшавських дисидентів, колишній голова союзу журналістів Польщі і колишній член ЦК Польської об'єднаної робітничої партії Стефан Братковські звернувся до генерального секретаря ЦК КПСС Михаїла Горбачова з 28-сторінковим листом, в якому вимагав, щоб Москва виконала нарешті Ялтинську угоду, дозволила провести в Польщі вільні вибори і ґарантувала цій країні повний суверенітет.

В листі С. Братковскі пише, що політика Совєтського Союзу щодо Польщі „породжує ненависть замість дружби. Полякам не потріб на конфронтація, вони хочуть бути в дружніх сусідських відносинах зі Совєтським Союзом. Якщо становище не зміниться, то нові покоління польської молоді пронесуть ненависть до Совєтського Союзу в XXI століття".

Братковскі підкреслює також, що під час Другої світової війни поляки протиставили проти Гітлера четверту за чисельністю армію і що поляки вмирали на полях битв з гітлерівською армією і за Совєтський Союз.

За словами С. Братковського, лист був доставлений в совєтську амбасаду у Варшаві і, як вважають, дійшов до М. Ґорбачова.

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ,, що делеґатія ЗСА не погодилася у переговорах з кубинцями на право Куби передавати свої передачі англійською й еспанською мовою на середніх хвилях, політичні спостерігачі думають, що погодженість Адміністрації президента Роналда Регена на прийняття 3,000 політичних в'язнів і 20,000 емігрантів з Куби кожного року за відданя Кубі 2,700 кримінальників і умово хворих, які попали до ЗСА з хвилею еміграції в 1980 році, не принесе користи Америці. Кубинський диктатор Фідель Кастро всеодно висилатиме до ЗСА своїх агентів в гущі такої великої кількости емігрантів кожного року, не зважаючи на перевірку американських еміграційних чинників. Бернард Калб, речник Державного департаменту, заявив, що ЗСА ніяк не могли погодитися на кубинські передачі, але вони погодяться на вільну компетицію якщо Куба зацікавлена в тому.

ПРЕЗИДЕТН ФІЛІППІН Коразон Акіно заявила кореспондентам, що вона плянує зустрінутись з президентом Роналдом Регеном 17-го вересня цього року, коли вона прибуде до Вашінгтону. У програмі її відвідин передбачається виступ перед спільною сесією Конгресу ЗСА і розмови на найвищому рівні. Крім того, К. Акіно має в пляні відбути розмови з керівниками великих банків і корпорацій для того, щоб заохотити їх інвестувати бількше гроша у філіппінську індустрію й таким способом допомогти філіппінському народові побороти економічні труднощі. Уряд Акіно турбується довгами Філіппін в сумі 26 більйонів долярів.

В БАНҐЛЯДЕШІ ОЗБРОЄНІ машиновими крісами і слізними гранатами поліціянти мусіли поборювати велику товпу демонстрантів,. яка зібралася під будинком парляменту в першому дні його сесії. У висліді зудару понад 200 осіб були поранені. Після відкриття сесії парляменту президентом Г.М.Аршадом товпа демонстрантів домагалася його уступлення з президентського посту і розв'язання парляменту. Понад 100 парляментаристів з опозиційної до президента партії, влаштували на відкрийй площі біля парляменту свою окрему „сесію". Поліція вживала слізний газ, воду, гумові палки ,а у випадку конечної потреби і в обороні власного життя також пальну зброю.

ВІЙСЬКОВІ ПРЕДСТАВНИКИ З'єднаних Стейтів Америки і Еспанії розпочали переговори у справі редукції американських військових частин стаціонованих на еспанській території, чи взглядно на базах ЗСА в Еспанії, за які Адміністрація президента Роналда Регена платить грубі мільйони долярів. Як відомо, соціялістичний уряд Еспанії прем'єр-міністра Філіппе Ґонзалєса домагається ліквідації двох з усіх чотирьох баз і скорочення війська на приблизно 7,000 вояків. Офіційні речники у Вашінгтоні, зокрема представники Пентагону, відмовились від всяких **коментарів в цій справі** поки ведуться переговори між обидвома державами.

В АМЕРИЦІ

ГАЗЕТА „НЮ ЙОРК ТАЙМС" надрукувала статтю Бернарда Вайнруба", в якій автор твердить, що на цьогорічній зустрічі на вершинах президент Роналд Реген буде готовий піти на значно більші поступки перед Москвою, ніж можна сподіватися, якщо брати до уваги його публічні висловлювання. За словами Б. Вайнруба, Президент останнім часом багато роздумує про своє місце в історії і тепер він більш схильний піти на компроміс з Москвою, ніж під час першої каденції у Білому Домі.

ЛЕТУНСЬКА КОМПАНІЯ Юнайтед Ейр купує лінію Піпл'с Експрес, яка курсує між Нюарком і Денвером та називається Фронтір Ейр. Юнайтед запропонувала компанії 146 міл. дол. за лінію Фронтір. Вміжчасі, Тексас Ейр хотіла купити цілу компанію Піпл'с Експрес за 235 міл. дол., але ця остання на це не згодилася. За останній рік лінія Фронтір тратила 10 міл. дол. місячно. Голова компанії Піпл'с Експрес Доналд Бир сказав, що продаж цієї лінії може підсилити компанію.

ГОЛОВА МІЖПРОСТІРНОГО центру ім. Кеннеді Ричард Смит подав до відома, що він уступає зі свого посту під кінець цього місяця. Він заявив, що НАСА не мала нічого спільного з його відходом. Смит сказав, що відходить, щоб стати президентом і головою корпорації Дженерал Спейс. Смит уже є другим директором, який відходить після трагічної експльозії міжпростірного корабля „Челленджера".

ДРУГИЙ МАЛИЙ ЗЕМЛЕТРУС потряс південну Каліфорнію, реєструючи 3,5 на скалі Ріхтера. Вміжчасі робітники прочищують місцевості після першого землетрусу, який зареєстрував 5,9 на скалі Ріхтера.

НЕВІДОМИЙ ЧОЛОВІК потелефонував до компанії Дженерал Фудс, кажучи, що він затруїв три пачки продукту желятини Джелло ціянкалієм. Корпорація негайно наказала, щоб крамниці Кроґер в Дітройті й склепи Джуел в Чикаго позабирали цей продукт з полиць та дали на перевірку.

НАЙПОПУЛЯРНІШОЮ людиною у З'єднаних Стейтах Америки є президент Роналд Реген. Недавно проведене одним з численних інститутів опитування населення показало, що 62 відсотки американців повністю одобрюють політику президента Р. Регена. Американці, як республіканці, так і багато демократів, цінять Р. Регена за його економічні і політичні досягнення. При ньому кількість працюючих у З'єднаних Стейтах Америки збільшилася на 9 мільйонів осіб. Доляр знову став найбільш стабільною валютою у світі, нема інфляції і Уряд не зменшив у бюджеті соціяльні видатки. Американці бачать у Р. Регенові людину, яка здатна забезпечити країні економічну стабільність.

В ПІВНІЧНУ АТЛЯНТИКУ знову відправилася експедиція Океанографічного інституту Вудс Голл, яка в минулому році знайшла 400 миль на південь від Нюфавндленду підводну „могилу" океанського корабля „Титанік", що затонув 15-го квітня 1912 року. Нову експедицію знову очолює доктор Роберт Баллард. На пресовій конференції він повідомив, що на верхній поклад затопленого корабля буде опущений мініятюрний підводний човен „Елвін" з трьома вченими. Вони в свою чергу опустять всередину „Титаніка" механічний апарат з телевізійною камерою. Все, що побачить камера, буде зфотографовано на плівку. За 22 роки з часу збудування „Елвін" опускався в морські глибини понад 1,660 разів. Недавно військово-морська фльота ЗСА, якій належить „Елвін", повідомила, що він може тепер, після удосконалень, опускатися на глибину 13,125 футів, тобто має можливість досягнути глибини, на якій знаходиться „Титанік".

Люба та Іриней Жуки концертували в Парижі

Париж. — В програмі величавих святкувань та відзначень Міжнародного року канадської музики поза межами Канади, канадське посольство у Франції влаштувало заходами його Канадського культурного центру в Парижі концерт українських піяністів з Канади, Люби та Іринея Жуків який відбувся 26-го травня в залі Сантр Безендорфер.

Зліва: Люба Жук, Маріян Кузан, та Іриней Жук.

В програмі концерту були твори для двох фортепіянів канадських композиторів Юрія Фіяли, Клермона Пепена та Майкела Бейкера, твір українського композитора з Парижа Маріяна Кузана, та твори Клементі, Брамса, Бартока та Лютославського.

Зокрема треба підкреслити першу европейську прем'єру творів українських композиторів: „Другої Сонати" Юрія Фіяли та „Діяхронії" Маріяна Кузана. Паризький композитор М. Кузан, що був на концерті, завважив, що для нього це була „світова прем'єра" його твору, написаного для Люби та Іринея Жуків, бо він не мав змоги слухати його першого виконання в Монтреалі в 1983 році.

Люба та Іриней Жуки розпочали серію своїх виступів у програмі святкувань Міжнародного року канадської музики концертом в Монтреалі 3-го березня ц.р. В програмі того концерту вони виконали „світові прем'єри" творів Ю. Фіяли, Ґрейгема Джорджа та К. Пепена. Осінню цього року Жуки концертуватимуть в кількох місцевостях Канади, між іншими в Кінгстоні, Гамилтоні, Лондоні, Торонто та в Едмонтоні.

ВИСТАВКА АРХІТЕКТУРНОЇ КЕРАМІКИ О. КОЧМАН

Чикаго. — Від 1-го липня до 2-го серпня в галереї Артемізія, при 341 Вест Супіріор вул., відбувається виставка архітектурної кераміки Олександри Дяченко-Кочман. Ґалерія відкрита від вівтірка до суботи від 11-ої год. перед полуднем до год. 5-ої вечора.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Спорт, пропаґанда чи гроші?

В день після того, як американський нарід святочно відзначав 210-річчя Дня Незалежности, а рівночасно 100-річчя славної Статуї Свободи величезними спектаклями, які тільки рідко можна бачити, ми могли на американській телевізійній передачі довгими годинами оглядати перебіг відкриття міжнародних змагань „Доброї волі", що їх розпочали з 5-им липня 1986 року у Москві. Точнісінький перебіг святочного відкриття цих спортових ігрищ доказував нам, що совєтські організатори старалися, взоруючись на Олімпійських Ігрищах, доконче перевищити це, що діялося у Лос Анджелесі перед двома роками, а маючи до розпорядження величезний людський і фінансовий потенціял це їм подекуди навіть вдалося. Відбулося все, включно із наслідуванням внесення на площу прапора цих змагань, так як вносять його на початок Олімпіяд і засвіченям вогню. Не пригадували однак Олімпіяди довгі промови совєтських чиновників із Міхаїлом Ґорбачовим включно.

Після цього спектаклю кожного дня відбуваються змагання у різних ділянках спорту, в яких беруть участь представники 70 країн, в тому велика репрезентація ЗСА, а американські глядачі можуть слідкувати на протязі п'яти годин кожного дня за перебігом змагань, які триватимуть повних два тижні.

Але саме ці передачі є постійно, як і самі змагання, переплітані пропаґандивними совєтськими штучками, які тільки можуть захопити наївного американського глядача. Усе спрямоване на пропаґування дружби народів і стремління до миру совєтського уряду і совєтських народів, і як показується — спорт є знаменитим до цього знаряддям.

Шкода, що саме на вудочку совєтської пропаґанди знов зловилися американці, а головне, що ініціятором цих спортових змагань „Доброї волі" є американський мільйонер і власник телевізійних станцій Тед Тирнер. Це він коротко після XXIII Олімпіяди в 1984 році, вийшов із ідеєю. зробити щось подібне, а то і краще, але з участю совєтських змагунів, які не явилися до Лос Анджелесу.

Це він висилав свого екзекутивного директора 70 разів до Москви на переговори, щоб він переконував чиновників, аби вони погодилися на переведення таких змагань „Доброї волі" із участю американських та совєтських змагунів. І це він заплатив совєтському урядові понад 10 мільйонів добрих американських долярів на покриття коштів і на право передати 129 годин змагань на американській телевізії. Чи міг уряд СССР не згодитися на такі умовини, які приносять їм самі користі моральні і матеріяльні?

Як показується після тижня цих змагань, немає сумніву що совєтський уряд витягає усі користі, які можна лише було здобути, моральні і матеріяльні. Вміжчасі різні американські чинники стараються аналізувати ці змагання зокрема у відношенні до Олімпійських Ігрищ, які були і які мають відбутися за два роки. Усі вони досі стверджують, що ігрища „Доброї волі" — це більше показ, як спортова компетиція. Усі вони ставлять питання скільки у цих змаганнях справді цієї „доброї волі" з обидвох сторін, на яку покликаються постійно організатори. Ті, які співпрацюють з Олімпійським Комітетом, запевняють, що ніякі інші того роду змагання не можуть ніколи бути конкуренцією для Олімпійських Ігрищ, які мають так довгу і гарну традицію. Але на жаль, останні Олімпіяди показали, що в цій традиції відіграє велику ролю політичний елемент, як також поширення професіоналізму спорту у різних видах і це дуже змінило характер цих змагань, що беруть початок у старинній Греції.

Але ще більше ці два елементи, політичний і професійний, грають ролю тепер у цьому видовищі, яке дістаємо із Москви. Добре, що це завважують деякі американські журналісти, а навіть індустріялісти, які не були зацікавлені оплачувати передачі змагань на американському телевізійному ринку. Але це тільки нечисленні із тих, які не даються зловитися на гачок совєтської хитрої пропаґанди „миру і дружби народів".

В'ЯЗНІ В'ЯЗНИЦІ У Вірджінії біля Вашінгтону підпалили будинки. 22 в'язні і два сторожі були поранені. **Пожежники скоро погасили пожежу, яка почала ширитись по цілій в'язниці. В'язні твердили, що підпалили в'язницю тому, що вона була переповнена. З тої причини урядовці наказали перевезти 400 в'язнів до іншої в'язниці.**

Ольга Кузьмович

ЧОРНОБИЛЬ НЕ СХОДИТЬ ІЗ СТОРІНОК НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ

Невідомо, чи почуття відносно малої віддалі Західньої Німеччини від місця нуклеарного вибуху у Чорнобилі, чи страх, що подібне може повторитися в інших місцях Европи, де працюють нуклеарні станції, викликало такий сильний відгук австрійської та західньо-німецької преси на те, що сталося в Україні 26-го квітня 1986 року.

Коли переглядаємо надіслану нам німецьку пресу, бачимо, що тема Чорнобилю не сходить з її сторінок, і поруч із вістками, які подають лише факти чи інформації, здобуті західніми журналістами, ми находимо аналізу наслідків катастрофи та її вплив на психіку тих европейців, які живуть сотні миль віддалені від України, але таки не є певні за силу радіоактивности і за її наслідки на їхнє життя.

Найбільше вимовним і поважним розгляненням нещастя у Чорнобилі був спеціяльний додаток у престижевому щоденнику „Франкфуртер Альґемайне Цайтунг", в одному із недільних його видань, в цілості посвяченій тій нуклеарній катастрофі. Прикрашена відповідним до теми експресіоністичним рисунком і цитатою із Апокаліпси св. Івана Апостола, сторінка містить довгу і вичерпну статтю з аналізою випадку і його наслідки у підході до нуклеарної техніки та великого невідомого, що вона може в майбутньому принести для цілого людства. Стаття має назву „Леміш став мечем" і автор застановляється в ній на підставі того, що сталося у Чорнобилі, чи можна нуклеарну силу віддати зі спокійною совістю експертам, коли вони самі не знають ще її сили та її далекойдучих наслідків. Він також ставить своїм німецьким читачам питання, чи цей страшний випадок навчить чогось людство і чи ті, які відповідають за розбудову нуклеарних споруд, витягнуть відповідні з того консеквенції. Автор стверджує, що у випадку нуклеарного вибуху кожна людина залишається напризволяще і безрадна тому, що стоїть перед зовсім невідомою силою. Це показав випадок у Чорнобилі, і на думку автора, лише диктатори, як ось тепер кремлівські, можуть уважати, що вони є панами ситуації і зробили все можливе для рятунку людей.

Вслід за цією статтею, що зовсім не оптимістична, находимо ще ряд репортажів і картин із щоденного життя Західньої Німеччини після вісток про катастрофу у Чорнобилі. Чи на товариській зустрічі, чи у подорожі поїздом, чи у славних із своєї краси малих німецьких городах, де німці з такою посвятою плекають городину та квіти, люди виявляють помимо зовнішньої рівноваги великий неспокій і вони непевні, що принесе їм майбутнє та в що їм вірити, а що є тільки неперевіреними поголосками. Зокрема відчувають вони цю непевність, слухаючи вісток і приглядаючись телевізійним програмам, в яких найбільше яскраво виявляється велике невідоме, яке принесло нещастя Україні і суміжним з нею країнам на захід та північний захід.

Читаємо ці усі статті та репортажі з великим зацікавленням і тривогою, але також мимоволі насувається нам думка, що у Західній Німеччині більше поважно підходять до засягу нещастя, як ми це робимо тепер тут, у ЗСА.

Читаємо також у німецькій і австрійській пресі про усі ці засоби обережности, що їх урядові чинники закликали людей придержуватися; зокрема, коли йдеться про дітей і молодих жінок. Читаємо про переляк населення коли приходили вітри зі сходу, що приносили з України радіяцію.

Передбачливі німці думають однак не лише про сьогодні, а про завтра і післязавтра, що стоїть під знаком запиту, а про величину небезпеки не може ніхто дати ясної відповіді.

Про наслідки катастрофи на міжнародний грошовий ринок пише „Зюддойче Цайтунг"; цей щоденник інформує читачів також про аналізу американської преси нуклеарного випадку і про думки, як поступати із нуклеарними станціями на майбутнє. При цій нагоді находимо в згаданому щоденнику теж знімку головного редактора „Свободи" з поясненням про те, що цей український щоденник у ЗСА подавав алярмуючі вістки про широчінь катастрофи.

Американська преса, однак, вже щораз менше подає вісток про цей випадок, і тільки европейські кореспонденти повертаються ще до нещастя, яке скоїлося 26-го квітня у Чорнобилі.

Щораз менше пише про нього також совєтська преса, і тому кожна нова аналіза цього випадку і увага, що до нього прикладається в Західній Европі, є для нас невимовно цікава, та важлива.

Саме із цієї преси, що дісталася у наші руки, ми могли подати на сторінках „Свободи" враження німецьких журналістів які приїхали до Києва, чи молодого учителя, що пережив подію 26-го квітня на Україні. Вони є для нас джерелом так важливих інформацій, яких ми не можемо дістати безпосередньою дорогою від наших земляків звідти.

Остап Тарнавський

А СПРАВДІ, ДЕ МІСЦЕ УКРАЇНИ: НА СХОДІ ЧИ НА ЗАХОДІ?

Стаття Миколи Бараболяка „А де Україна: в Східній чи Середній Европі" („Свобода", 27-го червня 1986 року) порушила незвичайно важливе питання існування українського народу. І це не виключно справа українців. Це справа багатьох народів, які живуть від віків в самій середині Европейського континенту та — у висліді договору в Ялті — були віддані на поталу московського молоха. Микола Бараболяк реферує виступ польського поета Чеслава Мілоша, який бачить рятунок із цього катстрофічного становища у з'єднанні Середньої Европи. Це політична розв'язка і вона не надто переконлива. Саме поняття Середньої Европи дуже плавке і невизначене. Пробував визначити це питання протестантський теолог-соціяліст Фрідріх Нойман у своїй праці „Міттельевропа" в 1915 році, пропонуючи широку федерацію від міста Антверпену до Перської затоки під німецькою геґемонією. Саме договір у Бресті-Литовському в 1918 році, що його підписала тоді й Українська Народна Республіка, повинен був почати реалізацію цього панґерманського задуму, та Німеччина вже за кілька місяців після підписання цього договору програла війну і плян федерації упав.

Порушена Мілошем справа не так у політиці як у культурі. Микола Бараболяк у своїй статті підкреслив, за Мілошем, що „питання культурних впливів і культурної приналежности народу — незвичайно важливе; воно рішає остаточно про долю народу". Справу культурної приналежности дуже відверто представив чеський письменник Мілян Кундера в доповіді на славістичній конвенції у Філядельфії шість років тому. Кундера — це новий еміґрант, який пробував утримувати рівень чеської культури у своїй батьківщині в післявоєнних період, і тільки після ганебного совєтського розгрому чеської емансипації в 1968 році був змушений покинути Чехо-Словаччину. Кундера поставив наголос на культурній приналежності. Чеський нарід від самих початків свого історичного буття був співтворцем західньої історії й належить до сфери західньої культури. Саме ця приналежність до культури Заходу дала чехам змогу перетривати всі загрози, включно з загрозою ґерманізації. Кундера свідомий, що чеський нарід існує до сьогодні не завдяки військовій силі, чи спритній політичній грі, але завдяки великій культурній праці, що постійно оживляла чеську мову. В сімнадцятому й вісімнадцятому століттях чехам загрожувала смерть під натиском німецької експансії, але їх відродження прийшло з літератури.

За визначенням Ґете світова культура повинна стояти в осередку змагань всіх народів, тож і чеська література стала частиною світової літератури. З одної сторони Гашек, з другої Кафка, далі Карл Чапек і вся чеська аванґарда — така інша від панівної французької аванґарди — доказали, що чеська культура, чи радше культура, створена на чеській землі, стала темою дискусії про світову літературу. І в той час, коли ця література була в розквіті — та й не тільки в Чехо-Словаччині, але і в інших середньо-европейських каїнах — абсурдне рішення в Ялті перетяло цей осередок модерної західньої культури і запроторило більшу частину цих західньоевропейських країн в орбіту російської цивілізації. Кундера признає, що чехи здавна виявляли багато симпатій для Росії як слов'янського народу. Але коли Росії під совєтським режимом підтвердила на марксівській ідеології свою стару месіяністичну антизахідню традицію, вона станула проти самої есенції чеської культури: послідовно видирає силою чеську культуру з тисячолітнього оточення в рамках західньої культури і намагається упхнути її в чуже їй і неприятливе русло, в якому немає життя і мусить прийти смерть.

Ось тут насувається питання України. Якщо чехи, з великою культурною історією, вже за кілька десятиліть перебування під російським насиллям стоять перед загрозою смерти, то що ми... Наше становище далеко гірше. Ми ще самі несвідомі, де наше місце: на заході, чи на сході. Tertium non datur.

Культура — це не біологічне визначення, не вроджена прикмета. Культура — це набута річ; її треба здобувати, для неї треба працювати. Моє покоління мало вийняткову нагоду зростати і виховуватися між двома світовими війнами у тісному зв'язку з західньою культурою. В наших гімназіях вже від першого року навчання вчили латину продовж довгих вісьмох років навчання, а з латиною діставали ми знання про західню культуру, західню історію. З чужих мов ми вивчали німецьку і французьку, і мали змогу пізнавати культуру цих західніх народів. Хто з нас знав щонебудь про Ломоносова, а він — філяр російської цивілізації; хто з нас хотів читати Толстого, коли були доступні нам французькі романісти, як Пруст, Моріяк, Дюамель, ДіҐар, Мальро; ми знали, що жив Пушкін, але ніхто ним не цікавився, чи-

(Закінчення на стор. 3)

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р Роман Осінчук

АІДС — вигляди на поборювання

Ми вже в попередніх двох статтях („Свобода" ч: 77 і ч: 118) коротенько представили загрозу нової пошести та подали навіть збудника цієї хвороби, а зглядно патологічного стану, яким є брак оборонних сил організму людини до всякого роду хворіб а зокрема інфекцій, що називається АІДС.

Ми теж згадували, що в ЗСА перший випадок цієї хвороби, хоч не зовсім докладно означеної під оглядом медичним, був зареєстрований у 1979 році. Проте на властиву діягнозу цього АІДС медицина попала доперва в 1981 році після докладної аналізи та лябораторних досліджень молодого дослідника д-ра Михайла Ґотліба в Каліфорнійському університеті, який працював над досліджуванням радіяції і її шкідливого впливу на відпорність нашої крови до всякого роду хворіб. І він перший, маючи під контролею три подібні випадки легеневої інфекції дійшов саме до цього стану організму, що називається АІДС та перший тих три випадки зголосив до Державного осередку контролі хвороб (DCD), а свою наукову аналізу тих випадків опублікував в червні 1981 року.

Від того часу цей, тоді 33-літній, молодий дослідник почав докладно працювати над проблемою АІДС і є сьогодні науковим експертом цієї хвороби. Треба додати, що його перші наукові кроки йшли по лінії зацікавлення другого дослідника каліфорнійського, а це д-ра Роберта Ґейла, сьогодні навіть широковідомого серед українців, який маючи докладніші наукові досліди над впливом радіяції на відпорність людської крови до всяких хвороб, став експертом у перещіплюванні костного мозку (шпіку) та таким чином підсилювання оборонних сил крови людини. Як відомо, д-р Ґейл недавно вернувся з СССР та ділився своїми спостереженнями жертв Чорнобильської катастрофи в Україні з 26-го квітня 1986 року з українськими лікарями на своїй науковій доповіді 2-го липня ц.р. в Українському Науковому Інституті.

Вертаючись до дослідів над АІДС треба підкреслити, що вже на прикінці 1985 року вдалось дослідникам найти збудника цієї пошести, яким є вірус, т. зв. ретровірус ГТЛВ—ІІІ. Проте до лікування цього хворобового стану, ще дуже довгий і трудний шлях. Нам вже усім відомо, що немає жадних антибіотиків для поборювання всякого роду вірусів. Найбільше надійна була б вакцина, але вакцина є звичайно скерована лише на якийсь один рід вірусів, та й то вакцина не є стопроцентово певна, як це вже кожний знає з досвіду щеплення вакциною проти „флю". Отже, мабуть, далекий шлях, а що найменше шлях кількох років наукової праці над винаходом та широкого й дешевого коштами застосування вакцини проти ретровіруса ГТАВ — ІІІ. На це звертає увагу д-р Михайло Ґотліб та сьогодні вже багато таких лікарів дослідників згаданої проблеми АІДС.

У половині червня 1986 року відбулася наукова конференція Служби публічного здоров'я, на якій всякого роду медичні експерти застановлялися над цією загрозою народного здоров'я і у своїх висновках конференції підкреслили, що АІДС, це незвичайно небезпечна хвороба, яка поширяється досить скоро у ЗСА так, що за п'ять років треба очікувати яких 250-300,000 випадків з наявними об'явами важкої хвороби (а зглядно різних хвороб які тоді чіпаються безборонної людини), яка провадитиме до смерти у 180,000 випадках.

А треба підкреслити, що ця хвороба, яка найбільше поширюється серед гомосексуалістів, наркоманів, що часто вживають нестерильні голки до дожильних іньєкцій, гемофіліків та проституток, почали вже ширитися й серед гетеросексуалістів, а зокрема бісексуалістів, та таким чином переходити на родинне коло.

Може найкращою обороною перед АІДС — це широка пропаганда й освідомлення людности, зокрема молоді. Тут найпершу ролю мусять відограти батьки, які самі мусять бути обзнайомлені з цією пошестю. Лише такі батьки можуть представити загрозу й страхіття самої хвороби своїм доростаючим дітям. На другому місці — це школа. На жаль, школи у ЗСА не відіграють великої ролі ані у вихованні дітей ані в охороні перед наркотиками. Проте треба надіятись, що врешті вчителі поставляться поважно до такої загрози, якою є АІДС. У дальшому ряді влаштовувані доповіді на ці теми лікарів, чи конференції зі своїми родинними лікарями при якихсь консультаціях, та читання преси на ці теми.

Очевидно, що така широка пропагандивна профілактична робота вимагає теж коштів. Великих державних коштів вимагає дослідна праця над дією самого віруса на людську кров та способу охорони т.зв. кровних тілець Т-2, які є особливо атаковані ретровірусами. І сьогодні вже є у ЗСА й у Паризькому Інституті Пастера деякі ліки, які стосуються радше лише в експериментах з деякими хворими. Найновіші теж є відомості про лікарство зване „альфа-2-інтерферон", яке пробують при лікуванні АІДС. Все це однак лише в дорозі досліду й про це напишемо пізніше.

Юл. Мовчан

ЧИКАҐСЬКІ ВРАЖІННЯ

З пером по Америці

I.

Ще маємо книголюбів!

Все частіше чуємо тривожні голоси, що наша еміграція все менше читає українські книжки, все менше цікавиться рідним друкованим словом, і що книгарням стає все тяжче продати українську книжку — незалежно від того, хто написав книжку і як написано книжку. І тому, замість одного чи „навіть" двотисячного накладу (чи тиражу), якими видавалися українські книжки на початку поселення українських еміґрантів на нових землях після Другої світової війни, тепер все більше авторів змушені видавати свої книжки сміхотворно малою кількістю примірників — 500, 300 чи навіть меншим накладом. Мабуть рекорд в цьому побив наш відомий етнограф і письменник д-р Олекса Воропай (проживає в Англії), понад 30-сторінкова книжка якого „Англія зблизька" вийшла тиражем лише ...50 примірників... І це в той час, коли багато книжок англомовних авторів видаються кількістю в сотні тисяч, а то й мільйонними тиражами!

На щастя, ще не вся наша еміґрація настільки „обросла салом", що крім обжирства, купівлі нових і конче великих авт та модерних домів вже більше нічим іншим не цікавиться. Так, ще є серед наших поселенців і такі, для яких життя мало б дуже малу вартість, якщо б не було українських книжок, газет та журналів. До одного з таких треба зарахувати скромного нашого патріота і громадського працівника Юрка Паславського, колишнього таборового скитальця, а тепер мешканця містечка західнього Чикаґо. Їдучи до Чикаґо, з приємністю зупиняємося в його домі при одній із затишних та спокійних вуличок цього містечка. Видавши заміж років 20 тому свою єдину дочку Валю, Юрко тут проживає із своєю дружиною Вірою — дочкою совєтського політв'язня Григорія Каряки — автора цікаво написаних спогадів про заслання на Колимі, який помер вісім років тому (до речі, уривки з його спогадів свого часу друкувалися також на сторінках „Свободи").

Перейшовши пару років тому передчасно на заслужену пенсію, Юрко Паславський (за фахом кресляр, хоч він вважається „фахівцем на всі руки"), крім опіки за своєю гарною садибою та за пташками (зокрема, голубами), решту часу (не беручи до уваги громадської праці), віддає своїм улюбленим книжкам. Увійшовши до його багато оздобленої різними мистецькими пам'ятками хати, в очі кидається, велика кімната, стіни якої від підлоги до стелі викладені великою кількістю книжок різної величини та різного кольору. При тому, майже всі вони не в м'яких, але в твердих обкладинках. Спускаємося додолу і там бачимо в підвалі ще одну велику кімнату „завалену" книжками.

— Як ви дістали чи дістаєте ці книжки? — запитую господаря.

— Двома методами, — відповідає Паславський. — Поперше, я ніколи не повертаю книжку назад, якщо хтось мені її вишле, хоч „законно", я не зобов'язаний цього робити, якщо книжку чи будь-яку іншу річ одержав без попереднього замовлення. Подруге, якщо я довідуюся, що якась українська книжка появилася в світі, але її ніхто мені не прислав, я її сам замовляю. Щодо того, що майже всі ці книжки в твердих обкладинках, то в цьому мені допомагав один мій приятель в Чикаґо, Святослав Хомів, який, на жаль, у травні місяці цього року передчасно помер. Всього тепер я маю понад 3000 книжок, не враховуючи сюди понад 500 книжок, які я дав до різних бібліотек в Чикаґо.

— Невже ви прочитаєте ці всі книжки? — запитую.

— Покищо я перечитав їх добру половину, але моя дружина Віра вже всі їх перечитала, — відповідає Юрко.

Любов до книжки в Паславського почалася ще з ранньої молодости. Пригадую його ще з мюнхенських таборових часів, коли він, молоденький юнак, вже в той час в ДП-таборі на Ляймі був власником української книгарні. Їдучи до ЗСА, частину книжок він взяв зі собою. Бо, як бачимо, книжка для нього — це те, без чого він уважав би своє життя беззмістовним.

Натомість, Віру Паславську дуже дивує і турбує той факт, що деякі наші люди вже навіть даром не хочуть приймати книжок. Для підтвердження цього вона наводить пару конкретних випадків з українського поселення в Чикаґо. Як колись писав Микола Гоголь, „сумно на цьому світі, панове"...

Церква чи старечий дім?

Їдучи далі в напрямку східньої частини Чикаґо, здибуємо велику в барокковому стилі побудовану церкву. Виявляється, це українська православна церква св. Андрія. Під'їхавши ще ближче, бачимо, що хоч назовні побудова церкви виглядає майже закінченою, проте всередині ще майже нічого не зроблено. Так само довкола церкви ще треба вкласти багато праці. Від приятелів довідуємося про деякі цікаві подробиці цієї церкви, правдоподібно, типові також до багатьох інших наших парохій.

Виявляється, що українська громада західньої частини Чикаґо мала на думці побудувати дім для старших українських людей. Це була і є дуже актуальною справа, бо з кожним роком число наших старших і часто вже немічних людей побільшується. В той час, коли в самому Чикаґо є, як нас поінформували, біля 10 українських церков — в той час ще й досі фактично нема жодного „старечого дому", як популярно в нас називають такі будинки. Але „якось так сталося", що особи, які займалися збором коштів на побудову „будинку для старших", вирішили й на цей раз побудувати замість притулку для старих ще одну церкву. Таким чином знову пропала надія мати в Чикаґо свій український дім для старших, в якому вони змогли б спокійно і в оточенні своїх людей провести останні роки свого життя.

Біля нової церкви бачимо кількох наших літніх людей, які безкоштовно працюють над побудовою храму. Серед них бачимо ще одного шанувальника української книжки, Івана Тригобчука, та навіть ослабного різними хворобами Івана Пахучого. Чому вони працюють безкоштовно зрозуміло. Як обраховують, церква св. Андрія має коштувати щонайменше 2,500,000 долярів, в той час, коли до парохії хоч і належить 120 родин, але таких, які зможуть матеріяльно допомогти в побудові церкви, є не більше 50 родин. Чи зможе така маленька парохія побудувати таку велику і коштовну будову — покаже недалеке майбутнє. Тому, аби хоч трохи зменшити видатки чимало людей вирішило безкоштовно працювати.

Закінчення буде.

УНС гостював...

(Закінчення зі стор. 1)

Численні гості з 15-го поверху будівлі УНС приглядаються параді кораблів.

тів до наймолодших, що ще у візочках та пелюшках вперше були у приміщеннях УНС.

Усі вони спільно подивляли красу, яка розпростерлася того дня з обширного даху української будівлі. Найбільше здається захоплення викликували маєстатичні та так прегарні великі вітрильники з різних країн, які рідко тепер бачиться. Здається подібна ревія різного роду суден була ще як перед десятьма роками у 200-річчя ЗСА. Але того 4-го липня 1986 року води довкола Ню Йорку, а перед усім довкола Статуї Свободи заповнилися аж 30,000 суднами усіх величин та типів в тому 32 воєнних кораблів із ЗСА та 13 з інших країн. Ті останні поруч із старими але як мальовничими вітрильниками із історичними „Есмеральдою" з Чіле, „Куатейомок" з Мехіко чи „Ігл" з ЗСА пливли поволі і статочно перед нашими очима через цілий ранок того пропам'ятного дня. Точно о год. 12-ій полудня стріляли по черзі воєнні судна, час-до-часу ми могли оглядати кольоровий дим вистрілів, інші малі судна вітали статую каскадами водотрисків. Щораз можна було оглядати щось нового, цікавого і захоплюватися цим вийнятковим видовищем, що проходило впродовж довгих годин перед нашими очима.

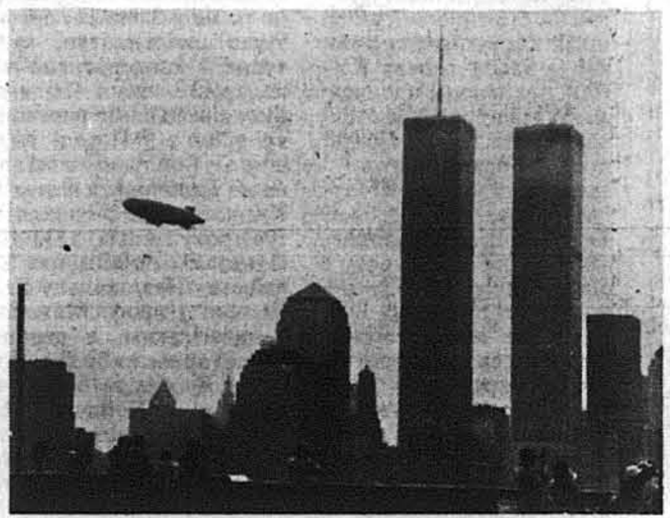
Все цього дня відбувалося поволі, без звичайного щоденного поспіху, а гості УНС мали час придивлятися прегарній картині і мали час пригадувати собі, споглядаючи на Статую Свободи свої перші зустрічі з нею. Либонь для ніодного із нас імігрантів ця перша зустріч не була так безжурною і радісною, як 4-го липня цього року із гостинного вершка українського хмаросягу в Джерзі Си全.

Чи думав колись у 1935 році малий 12-річний хлопчина, коли дивився на Статую Свободи із палуби польського корабля „Косцюшко", що півсторіччя пізніше буде господарем першого українського хмаросягу і вітатиме сотки членів своєї союзової родини? Коли головний предсідник д-р І. Флис із так типічним йому легким усміхом розповідає про зустріч із Статуєю Свободи, він жартома каже, що наслухавшись у своїй самітній подорожі до незнаної Америки як ця „пані" вітає усіх приїжджих, був дуже розчарований, коли вона стояла непорушно, споглядаючи на нього так таємничо, як сьогодні.

„Пригадую, — розказує нам знайома із Вашінґтону, — наш приїзд на військовому кораблі. Майже цілу ніч ми стояла на покладі вдивляючись у цей символ волі, за якою ми тут приїхали після воєнних переживань, та серця нам бились з переляку, що нас тут, на цій вимріяній волі, чекає".

„А я хіба ніколи не забуду — розповідає нам інша, дивлячись в далечінь на Статую Свободи, — цього приїзду тут після довгих днів поневірювання на військовому, американському кораблі. Я була при надії, хворіла ввесь час, але цього ніхто не брав до уваги, треба було тиснутись у великій залі повній жінок з дітьми, коли „вибранці" жили в прегарних офіцерських кабінах".

І нам стає перед очима цей пропам'ятний приплив до „обіцяної землі" Вашінґтона, на кораблі, що носив назву „Дженерал Ґрент" довгі дні бур на океані, пошесть дитячої недуги, що не оминула нашої маленької доні і єдине бажання дістатися вкінці на сушу. Для нас тоді ця перша із далека бачена Статуя Свободи була символом кінця одного важкого етапу мандрівки. Не сподівалися ми у найсміливіших думках того 1949 року, що майже після півсторіччя і десятків гарних та важких переживань, будемо тут, як репортер „Свободи" приглядатися святкуванням сторіччя Статуї Свободи.

Вид з будівлі УНС на Ню Йорк.

Але між гостями УНС знаходимо також ряд таких, яких батьків вітала Статуя Свободи, ще у більше непевних та важких обставинах як на хвилю іміграції після Другої світової війни. Ось зустрічаємо подружжя Маланів з Відділу ч. 5 УНС з Асторії з цікавістю слухаємо розповіді, як їхні батьки підлітками приїхали до ЗСА у 1908 році, важко працювали на хліб насушний, але виховали дітей для кращого життя. Андрій Малан пригадує, що його мати, не знаючи мови та обставин, не була свідома навіть, що треба сина післати до школи, а він маючи сім років не вмів говорити по-англійському та сидів дома. Але ці тяжко працюючи батьки відтак вивели у люди п'ятеро дітей. Три покоління з родини Маланів (які до речі мають скорочене прізвище із давнього Маланчук), належали вже до церкви св. Юра в Ню Йорку і усі три покоління там вінчалися, про що наші гості розказують з видимою гордістю.

Найкраще оглядати фльотилію таки через далековиди.

Поміж відвідувачами саме завважуємо пароха цієї церкви, генерального вікарія о. Патрикія Пащака, ЧСВВ в колі своїх парохіян, який з радістю вітає родини вірних своєї церкви.

А ось оподалік оглядають крізь далековид параду кораблів відомі активні громадяни з Ню Йорку, довголітні члени УНС, Ольга і Семен Літепло. О. Літепло знаємо добре з її праці в СУА, тож відважуємося її поспитати про давні переживання. Вони обидвоє вже уродженці Америки, але батьки і одного, і другого підлітками приїхати тут із Західньої України та відразу станули до важкої праці на фабриках. А все ж С. Літепло пам'ятає своє перше враження із виду Статуї Свободи, коли після декількох років другого перебуваня батьків у рідному селі, вернувся до ЗСА восьмилітнім хлопчиною.

Молодий член 25-го Відділу УНС Тарас Ференцевич приглядається через далековид фльотилії кораблів.

Гості відпочивають при перекусці, Перший справа головний предсідник УНС д-р Іван Флис, біля нього його дружина Марія.

Здасться, від відвідувачів УНСоюзу в цей святочний день 4-го липня 1986 року можна б почути не один цікавий спомин, але не хочемо надто перешкоджати в радісному безжурному настрої, відсвіжуючи не завжди гарні спомини. Тож ідемо до тих, які можуть нам розповісти про актуальні та гарні переживання з останньої хвилин.

Це, головний касир УНС Уляна Дячук і її муж, які були „VIP", гостями у четвер, вечором, 3-го липня на Ґовернор острові, де відбувалося прийняття, а відтак святочне відкриття відновленої Статуї Свободи, яке завершив президент Роналд Реґен зі своїм почесним гостем президентом Франції Франсуа Міттераном. У. Дячук репрезентувала Український Народний Союз, що зложив на віднову Статуї Свободи 25,000 дол. і тим самим як жертводавець, одержав запрошення бути серед тих, які зложили більші суми на віднову Статуї.

Питаємося головного касира УНС про її враження із того пропам'ятного вечора, який нам довелося оглядати лише на телевізійному екрані. Вона зі сміхом розповідає, що єдиний поганий спомин з нього — це виймково холодний вітер, з яким боролися усі гості, включно з обидвома президентами. Але їхні промови, особливо святочний настрій вечора, мистецька програма, а передусім момент першого освітлення Статуї Свободи, що його доконав Р. Реґен через лучі лейзера, були так величними переживаннями, що їх не скоро можна буде забути.

Зворушливими моментами були також відспівання американського гимну 13-літнім хлопчиною з Луїзіяни і надання „медалі свободи" дванадцятьом вибраним натуралізованим американським горожанам, які одержали їх з рух Президента.

Слухаючи її розповіді, наповняє нас гордість і радість, що ось при так історичному для цілих ЗСА, а зокрема для Ню Йорку, святкуванні беруть участь представники української братської організації. Значить українські поселенці пройшли довгу, важку, але таки у висліді успішну дорогу, від того часу, коли вони або їхні батьки чи діти вступили на цю „обіцяну" землю і вперше зустрілися з поглядом непорушної, але доброї пані, що вітала їх при в'їзді до нюйоркського порту.

Тож не диво, що всі вони, а ми з ними, могли на рівні з іншими імігрантами — американськими горожанами з чистою совістю святкувати цей вийнятковий День Незалежности і 100-річчя Статуї Свободи. Чи не найкраще було однак святкувати його саме в українському оточенні, своєї української братської організації і у приміщеннях українського гостинного дому.

А справді...

(Закінчення зі стор. 2)

таючи з захопленням Рільке, Ґеорґе, Бодлера. Ми й історію вивчали радше західнього світу, може, й коштом нашої рідної історії. Наше тяжіння до західньої культури зростало з вивченням цієї культури і пхало шукати зв'язків із нею не лише з отою сучасною, але і давньою. Галичина від початків нашої історії утримувала зв'язки з Заходом, не тільки із своїми сусідами — мадярами і поляками, але теж з німецьким цісарством, ба навіть з Апостольським престолом, від якого володарі Галичини отримали королівський титул. Галичина відома із своїх торговельних зв'язків з далекими країнами і це напевно сприяло й у культурних зв'язках із Заходом. А далі під Польщею, яка з усіх слов'янських країн тяжіла до Заходу, і в Австрійській імперії, в рамах якої офіційно продовжувало існувати Галицько-Волинське королівство (віденські імператори діставали побіч титулу цісаря Австрії ще й титул короля Угорщини та титул короля Галичини і Льодомерії). Завдяки цим зв'язкам з західніми країнами постав перший в Україні університет саме у столиці Галичини у Львові.

Таких зв'язків не мала Східня Україна. Під пануванням Росії, яка взяла на себе месіяністичну ролю, що у відношенні до інших народів виявлялась у тоталітарному насиллі, Україна була відсторонена від культури, українському народові заборонили навіть мати свою рідну мову. Це насилля над українською мовою існує до сьогодні. Кажуть нам писати Хемінгуей, хоч ми знаємо, що ім'я письменника було Гемінґвей, наказують писати Хірошіма, Хірохіто, Хокей, але чомусь Гітлер, а не Хітлер, ба навіть грецьке придихове „г" замінюють нам за московським зразком на „х" у слові „голізм", хоч це вже заперечує саму логіку, бо грецька мова має літеру „х".

Хтось може сказати, що тотальний режим у Москві придавлює і російський нарід і його культуру. Та тут немає правди. Кундера влучно сказав, що терор у Росії, хоч як жорстокий він не був би, не загрожує існуванню російського народу. А для інших народів, які впали жертвою російського імперіялізму, — це несе загладу. Україна тут у найбільшій небезпеці, і правильно звернув увагу Микола Бараболяк, що культурний совєтський імперіялізм для нас куди грізніший, ніж окупаційно-мілітарний. Ми спрямовуємо тепер усі свої зусилля на відзначення тисячоліття християнства. Та християнства нам ніхто не відбере. Це далека історична подія. У нас хочуть відобрати більше — саму есенцію національного єства; потопити нас у східньому морі, як це метафорично Пушкін ворожив „зіллятись" всім „слов'янським ручаям" у російському морі. Проти цієї загрози в нас мало відпорности. Ба й навпаки, як це підкреслив Микола Бараболяк у своїй статті, в нас постійно самоідентифікація із Сходом, навіть хизування нашим східнім обрядом. Та й не тільки імперіяльна політика насилля цьому винна. Самі наші попи-священики та й у наших таки церквах виклинали, а може ще й далі виклинають, гетьмана Івана Мазепу — найбільше зорієнтованого на Захід національного провідника.

Не для ювілеїв тепер час, і не так важно досліджувати, хто і коли перший приймав християнство, бо це історії вже не змінить. Нам таки треба застановитися над найважнішим питанням нашого „бути чи не бути": де місце України? Якщо культурна приналежність народу рішає про долю народу, тоді нам самим треба порішити, де майбутнє України: на Сході чи на Заході. Наша дійсність показує, куди нас завів Схід. Інші народи ведуть наукові дискусії на тему культурної приналежности, щоб рятувати своє існування. Нам треба зробити це саме і поставити справу нашої культурної приналежности на перший плян наших невідкличних завдань. Микола Хвильовий, який добре пізнав всю суть отієї культури Сходу, вже понад п'ятдесят років тому у розпачі вигукнув: „Геть від Москви!" І ця пересторога стоїть перед нами як постійне мементо.

УРЯД ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОЇ Республіки у Преторії заявив, що терористична на їхню думку організаціях чорних, головна квартира якої знаходиться за кордоном, головно в Замбії, є сильно інфільтрована комуністами, які у проводі цієї оргнізації займають керівні пости. Крім того уряд білої меншости має докази, що зброю, політичну літературу, харчі і військовий виряд для „революціонерів" постачає Москва і сателітні країни.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ДВА ІЗРАЇЛЬСЬКІ вояки загинули і дев'ять були поранені у перестрілці з палестинцями, які намагалися приблизитися до берега Ізраїля малим корабликом, правдоподібно з метою виконати якісь терористичні акти. Перестрілка тривала понад три години і палестинці вживали тяжкі совєтського виробу скорострілі і машинові кріси. Усі чотири палестинці загинули згідно з ізраїльськими інформаціями. Кілька годин пізніше ізраїльські воєнні літаки збомбили і частинно знищили бази палестинців в Ливані на передмісті Сидону. Ливанькі чинники заявляють, що там жадних баз не було, доказом чого є смерть 10-ох цивільних палестинців, мешканців переселенчого табору. Очевидно, Ливан і Сирія гостро запротестували перед Радою Безпеки ОН, проти чергового налету ізраїльських літаків на чужу територію.

ФЕДЕРАЛЬНІ УРЯДОВЦІ твердять, що чимраз більше осіб вживають кокаїну, від якої передчасно вмирають. В 1981 році було 195 смертностей від кокаїни, а минулого року — 563. Речник Білого Дому сказав, що президент Роналд Реґен приготовляє сильну кампанію проти вживання кокаїни.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої Дружини, Мами і Бабусі

бл. п. МАРІЇ ІВАНЦІВ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

за спокій і вічну радість Її Душі
в українській католицькій церкві св. Володимира
у Ґлен Спей, Н. Й.
у П'ЯТНИЦЮ, 18-го ЛИПНЯ 1986 року, о год. 9-ій ранку

Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійну в своїх молитвах.

РОДИНА

ЦЕНТРАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ БУКОВИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ у ЗСА з великим сумом сповіщає своє членство та українське громадянство, що 23 червня 1986 р. відійшов у Вічність, у Філядельфії, Па., по довгій і важкій хворобі

св. п. НИКОЛАЙ НАГІРНЯК

був. лісничий, народжений 6-го грудня 1901 р. в с. Іспас-Майдан на Буковині. Похоронений 27 червня 1986 р.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Дружині Покійного висловлюємо наші щирі співчуття.

УПРАВА

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 9-го липня 1986 р. у Клівленді, Огайо, відійшов у Вічність на 83-му році життя

СВ. П.
ТЕОДОР ОЛЕКСАНДЕР БОРИС

Покійний залишив у смутку:

дочку — ДОРУ з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ СТОРОЖИНСЬКИМ
сина — СВЯТОСЛАВА з дружиною ПАВРОЮ
внуків — МАРКА, ЕВГЕНА, ТЕОДОРА, ДЖЕЙМІ, ПЕТРА І ЛІСУ
правнучок — ЛІДУ І ТАСЮ
брата — ЕВГЕНА з дружиною ГАЛЕЮ
племінників — ЮРІЯ з дружиною НАДЕЮ
ОКСАНУ з чоловіком др-ом АНДРІЄМ БОЖКОМ
ЛІДУ з чоловіком ІГОРЕМ КРИШТАЛОВИЧЕМ.

Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. В. Липинського ділиться скорбною та болісною вісткою зі своїм членством та прихильниками і з усім громадянством, що в суботу, 12-го липня 1986 р. помер в одному з філядельфійських шпиталів, після важкої недуги, на 82-му році життя

бл. п. ВОЛОДИМИР ЛОТОЦЬКИЙ

співосновоположник нашого Інституту, довголітній секретар його Дирекції та один із найжертвенніших його меценатів, висококваліфікований педагог по професії.

ПАНАХИДА І ПАРАСТАС відбудуться в середу 16-го липня ц.р. в похоронному заведенні Носевичів при Норт Франклін вул., о год. 7:30 веч. Заупокійна Св. Літургія відбудеться в четвер, 17-го липня в Катедральному Храмі о год. 9-ій ранку, а Тлінні Останки спочилого в Бозі Володимира будуть поховані в той же день на парафіяльному цвинтарі на Факс Чейс.

Хай буде довготривалою пам'ять про спочилого Володимира, мецената Інституту і видатного педагога.

Достойній ближчій і дальшій Його Родині висловлюємо наше сердечне співчуття.

Дирекція СЕД Інституту

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в суботу, 12-го липня 1986 р. в Ірвінґтоні, Н. Дж., відійшов у Вічність на 89-му році життя наш Найдорожчий Батько і Дідусь

бл. п. МИХАЙЛО ТЕРЕЩУК

народжений 12-го травня 1897 р. в Бережанському повіті. Командир 1-го і 16-го полків У.С.С.

ПАНАХИДА у вівторок 15-го липня 1986 р. в год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Литвин і Литвин 1600 Stuyvesant Ave., Union, N. J.

ПОХОРОН в середу 16-го липня 1986 р. о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до Української Католицької Церкви Св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на цвинтар Св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Жалем і смутком прибиті:
Син — ПЕТРО з дружиною Марією
Внуки — ЮЛІЯ і МИРОН
Ближча і дальша родина в Америці, Україні і Англії

Другий з'їзд Надбужанців

Колишні жителі Надбужанщини — Сокальщини, Белзчини, Радехівщини, Кам'янеччини, Холмщини і Підляшшя – відбули в днях 24-го — 25-го травня ц. р. свій другий з'їзд. У з'їзді взяло участь 129 зареєстрованих земляків та 16 гостей. З'їздом провадила президія під проводом о. Івана Ващука, секретарювала С. Сторощук.

З'їзд розпочався в суботу, 24-го травня, об 11 год. молитвою, що її провів о. І. Ващук. Першим звітував голова ЦК Об'єднання Надбужанців інж. Семен Романів. У своєму звіті він подав загальну характеристику праці ЦК та редакційної колегії. Потім звітувала Ірена Іваницька про працю на становищі першого місто голови Об'єднання. Дальше слідували звіти ген.секретаря мгра Івана Базарка та секретаря на Канаду ред. Володимира Макара. Від часу І-го з'їзду видано п'ять чисел бюлетеня „Надбужанська Земля" та сім чисел „Обіжників". Бюлетені видавала спеціяльна редколегія, а „Обіжники" редагував В. Макар. Про працю редколегії звітував її голова мгр М. Мартинюк. Праця редколегії Збірника була доволі інтенсивна та проходила в повній гармонії. За три і пів року вдалося зредагувати та видати перший том збірника „Надбужанщина". Ця книга великого формату обсягом 960 сторін друку. Крім цього залишилося 139 сторінок, зложених в друкарні для другого тому. Багато є ще в редакції матеріялів, які потребують опрацювання. Редакція хоче видати другий том збірника на початку 1988 року. Очевидно все це залежатиме від загалу співробітників та дописувачів. М. Мартинюк подякував мґрові І. Базаркові, д-рові Євгенові Котикові, інж. Іванові і Наді Кравчукам за їхню допомогу при виданні збірника. На закінчення голова редколеґії висловив подяку літературному редакторові мґрові Надії Хмарі-Олійник та редакційному дорадникові Романові Рахманному за їхню самовіддану та безкорисливу працю редагування збірника „Надбужанщина".

Про стан фінансів звітувала фінансова референтка Надія Котик-Кух. Вона сказала, що хоч не всі надбужанці зложили свої датки на збірник, все ж таки зібрано понад 70 тисяч долярів. Звітувала також містоголова Ірина Іваницька.

Як виходить зі звітів, найбільш активними були два осередки: Мишиґенський комітет під проводом Ірини Іваницької та Монтреальський під головством Антона Доманчука.

Голова Контрольної комісії інж. Ярослав Біґун у своєму звіті з контролі висловив признання уступаючому Центральному Комітетові. На внесення Номінаційної комісії вибрано керівні органи на наступну каденцію в Члени ЦК ОН: голова інж. Семен Романів, заступники Ірина Іваницька, мгр Надя Хмара- Олійник, о. крил. Іван Ващук, ген. секретар мгр Семен Михайлишин, секретар на Канаду Антін Доманчук. Фінансова референтура: мгр Надія Котик-Кух — фін.референт, мґр Іван Базарко — касир, Ганна Небожук — касир на Канаду. Редакційна колеґія Збірника: мгр Микола Мартинюк — голова, ред. Анатоль Демусь, д-р Іларіон Калиневич, інж. Іван Кравчук, ред. Володимир Макар, мгр Надія Хмара-Олійник, д-р Володимир Оренчук — члени редколеґії. Референтура інформаційна і імпрезова: ред. Анатоль Демусь, інж. Ірина Кашубинська, мгр Надія Хмара-Олійник, інж. Володимир Романюк. Контрольна комісія : інж. Ярослав Біґун — голова, Надія Кравчук, о. Роман Набережний — члени. Заступники: мгр Омелян Басюк, Стефанія Цегельська.

З'їзд прийняв цілий ряд резолюцій у справі жахливої катастрофи у Чорнобилі та злочинної політики московського окупанта.

Увечорі першого дня відбувся бенкет, який вели Люба і Роман Галібеї. Учасників бенкету представляв д-р Євген Котик. На початку бенкету проспівав Воскресну пісню найстарший учасник з'їзду 98-літний о. Степан Ґаук, колишній парох та декан Варяжа, Сокальського повіту. На вечорі вручено членам ЦК і редколеґії грамоти за безкорисливу працю для товариства. Грамоти одержали: Іван Кравчук, Володимир Макар, Микола Мартинюк, Анатоль Демусь, Надія Олійник, Іванна Мащак. Голови двох найбільш активних Комітетів одержали грамоти, а саме Ірина Іваницька з Дитройту та Антін Доманчук.

На з'їзд наспіли телеграми від епархії УКПЦ, від Зборівського, Станиславівського та інших реґіональних Комітетів, проф. Михайла Лесіва та д-ра Романа Миколаєвича. Письмове привітання від Української Православної Церкви надіслав Митрополит Мстислав. Правіт від єпископа Василя Лостена склав о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, парох церкви св. Юра в Ню Йорку. Привіти читали С. Цегельська та Ірина Кашубинська. На вечорі виступила з декількома точками співачка Марта Кокольська-Мусійчук.

В неділю була відправлена в місцевій церкві Архиєрейська Свята Літургія, яку відслужив владика Лостен в асисті отців Степана Ґаука, Романа Небережного і Івана Ващука.

Відтак продовжувано наради, а після закінчення з'їзду відбулося засідання нововибраного Центрального Комітету ОН.

В часі з'їзду учасники мали нагоду оглянути виставку сорочок зі Сокальщини за 1909-1944 роки. Були це жіночі та чоловічі сорочки. Рівнож було висвітлено прозірки зі Сокальщини і Холмщини.

З'їзд надіслав привітальну телеграму ред. Анатолеві Демусеві, який після операції приходить до здоров'я. З'їзд пройшов гарно, зокрема бенкет, за що належиться організаторам Любі і інж. Романові Галібеєві признання та подяка. З'їзд прийняв постанову зустрітися знову весною 1988 року. Своєю участю земляки Надбужанщини сплатили частину довгу своїй вужчій батьківщині та перед світом заявили: ми були, ми є, ми будемо!

М. К.

У 20-ту річницю смерти О. Бойдуника

Центральна Управа та відділи східнього побережжя ЗСА Організації Державного Відродження України відзначили у дні 6-го липня ц. р. на оселі ім. Олега Ольжича довголітнього члена проводу Українських Націоналістів сл. п. Осипа Бойдуника в 20-ту річницю його смерти.

В каплиці Юрія Первозванного о. Михайло Горошко відправив заупокійну Божественну Літургію і Панахиду за спокій душі сл.п. Осипа Бойдуника, після чого у великій залі оселі відбулася урочиста академія, на якій слово виголосив один із найближчих співробітників Покійного й теперішній заступник голови ПУН (а також голова КУППО) д-р Зенон Городиський. У мистецькій частині взяв участь проф. Петро Прус, скрипаль-віртуоз, і рецитаторки Оксана й Марта Михайлюківни.

Осип Бойдуник народився 8-го січня 1895 року в Долині, а помер 7-го квітня 1966 року в Мюнхені. Буквально все своє свідоме життя віддав він боротьбі за волю України. Як лише почала творитися Українська Галицька Армія в 1918 році він негайно перейшов до неї з австрійської й аж до кінця поділяв її успіхи й невдачі на фронтах боротьби з ворогами України. Із шляху боротьби за волю України він ніколи не зійшов, а відійшов у вічність на пості голови сконсолідованої тоді Української Національної Ради, якої співтворцем він був у 1948 році.

Високошкільні студії закінчив він дипломом інженера-економіста у високій торговельній школі в Празі в 1929 році. В часі своїх студій був він уже членом УВО, а назовні проявлявся на чолі української студентської громади в Празі та на чолі групи української національної молоді. Не зважаючи на непримириму боротьбу поміж різними політичними партіями в часі вбивства Головного Отамана Симона Петлюри в травні 1926 року, Осип Бойдуник разом із головою Леґії Українських Націоналістів полк. Миколою Сціборським заініціювали соборне вшанування пам'яти Симона Петлюри, що, до речі, почало затирати „збруч" поміж галичанами й наддніпрянцями... На принципах соборности залишився О. Бойдуник усе своє життя.

Очолювані О. Бойдуником і М. Сціборським націоналістичні організації спільно з УВО об'єдналися і створили перший провід Українських Націоналістів до Відня в 1929 році, у висліді рішень якого створено ОУН, на чолі з полк.Євгеном Коновальцем. Від того часу О. Бойдуник стояв постійно в передових лавах ОУН і брав участь у всіх великих зборах Українських Націоналістів аж до своєї смерти, отже мав великий вплив на формування політики ОУН.

Повернувши із закордону до Галичини леґально, О. Бойдуник включився у господарське життя українців Галичини, а в підпіллю ОУН займав керівне становище, за що скоро попав у польську тюрму, з якої вийшов щойно в 1936 році. Восени 1938 року виїхав він закордон і будучи членом підготовчої комісії Другого ВЗУН, висував він концепції народоправства та національного солідаризму в противагу „націократії" М. Сціборського.

Після розвалу Польщі в 1939 році, повернув він на українські землі Лемківщини та Холмщини, де організував шкільництво, культурне й кооперативно-господарське життя. Після вибуху німецько-большевицької війни в 1941 році, вирушив О. Бойдуник нелеґально до Галичини, а відтак до Києва, де вже 5-го жовтня 1941 року спільно з Олегом Ольжичем організував Українську Національну Раду на чолі з проф. Миколою Величківським, а першим секретарем вибрано інж. Івана Дубину — киівлянина. Інж. О. Бойдуник займав скромну позицію другого секретаря.

Не переставав він діяти підпільно й після масових арештів членів ОУН полк. А. Мельника в грудні 1941 році та в січні-лютому 1942 року. Саме тоді підготовив він текст протесту-листа до Адольфа Гітлера проти нищівної політики нацистів супроти українського народу й особисто відвідує Митрополита Андрея Шептицького, президента УНР Андрія Лівицького, голову Товариства Українських Комбатантів ген. М. Омеляновича-Павленка, переконує їх у потребі складення такого протесту й збирає під меморандумом їхні підписи. На меморандумі вже були підписи голови ПУН полк. Андрія Мельника й голови київської УНРади проф. М. Величківського. До речі, тогочасна поїздка до Києва була небезпечною а висилати протест до Гітлера було надзвичайно відважним кроком. Не диво, отже, що Осип Бойдуник опинився в нацистському концентраційному таборі в Саксенгавзені разом з іншими членами ПУН, в тому числі з полк. А. Мельником.

Після закінчення Другої світової війни сл. п. Осип Бойдуник всеціло включився в консолідаційну акцію всіх українських політичних сил у рамках Державного Центру УНР і став співосновником Української Національної Ради зреорганізованого ДЦ УНР. На пості голови УНРади відійшов він до свого Творця Небесного в 1966 році на 71-му році свого багатогранного життя на службі українського народу.

П. Надтисянський

Чорнобиль...

(Закінчення зі стор. 1)

польових робіт, то тут треба врахувати цьогорічне спекотливе літо. Виходячи в поле чи на город, необхідно обов'язково використовувати головні убори, як захисний засіб від сонця, уникати тривалого перебування в запилених умовах, обмежити застосування отрутохемікатів та мінеральних добрив у пилевидному стані, замінюючи їх рідкими чи гранульованими препаратами... Звичайно, окремі незначні території республіки, ті, що безпосередньо прилягають до зони Чорнобильської АЕС, де рівень радіяції залишається підвищеним, будуть перебувати під суворим радіологічним і санітарним контролем", — кінчає свою розповідь В. Мовчанюк, з якої виходить, що Чорнобиль і велика частина території України все ще залишаються „зоною смерти".

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Філіппін Фердінанд Маркос, який перебуває на Гаваях, категорично заперечив, що Артуро Толєнтіно вчинив спробу державного перевороту за його порадою, і сказав, що, на жаль, події останніх днів у Манілі можуть підірвати довір'я до нього з боку американського Уряду. Ф. Маркос сказав: „Я тут є гостем З'єднаних Стейтів Америки і не маю права зловживати гостинністю, влаштовуючи заворушення. Я не намовляв нікого, я проти перевороту".

ТРИ РОКИ НАПОЛЕГЛИВОЇ праці треба було, щоб реставрувати бомбардувальник „літаюча фортеця", який є „останнім з могікан" американської військово-повітряної фльоти часів Другої світової війни. В результаті реставрації, проведеної військово-повітряними силами З'єднаних Стейтів Америки, бомбардувальник знову зможе підніматися в повітря. Для початку він „своїм ходом" прибув на летунську виставку, яка відкрилася в кінці червня у стейті Тексас.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КОРНЕЛІЯ КОЗАК, член УНС Відд. 83-го у Філядельфії, Па., померла 21-го лютого 1986 року на 98-му році життя. Нар. 18-го вересня 1887 року в Галичині. Членом УНС стала 1929 року. Залишила у смутку мужа Івана. Похорон відбувся 27-го лютого 1986 року на цвинтарі Св. Марії в Абінгтоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

А. Кушнір, секр.

ЕВГЕН БОБОВНИК, ЧЛЕН УНС Відд. 407-го в Торонто, Канада, помер 24-го серпня 1985 року на 85-му році життя. Нар. 1900 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку доньку Віру Демдерис. Похорон відбувся 29-го серпня 1985 року на цвинтарі Парк Лон в Торонто, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЛЯДЕНДОРФ, член УНС Відд. 51-го в Чикаґо, Ілл., померла 29-го грудня 1985 року на 67-му році життя. Нар 28-го березня 1918 року в Джолієт, Ілл. Залишила у смутку доньку Сендру Герис. Похорон відбувся 31-го грудня 1985 року на цвинтарі Св. Воскресіння в Ромеовил, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Ольшанський, секр.

МИКОЛА КУШКА, член УНС Відд. 432-го ім. Т. Шевченка в Торонто, Онт., помер 8-го лютого 1986 року на 62-му році життя. Нар. 1923 року в Жовкві, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину і сина. Похорон відбувся на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Миссисаґа, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ЯЦИШИН, член УНС Відд. 347-го Т-ва „Запорозька Січ" в Милвил, Н. Дж., помер 8-го грудня 1986 року на 66-му році життя. Нар. 1-го грудня 1919 року у Філядельфії, Па. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку сестру Марію МекҐері. Похорон відбувся 11-го грудня 1985 року на цвинтарі Св. Марії у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Д. Найда, секр.

ДОРА БУГА, член УНС Відд. 49-го ім. св. Михаїла в Торонто, Онт., померла 3-го лютого 1986 року. Народилася в Україні, а членом УНС стала в 1959 році. Залишила у смутку три замужні доньки, п'ять внуків і двоє правнуків. Похорон відбувся 6-го лютого 1986 року на цвинтарі Інтермент Асампшен в Торонто, Онт. Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар.

ІВАН КРИВИЙ, член УНС Відд. 94-го ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 13-го лютого 1986 року на 88-му році життя. Нар. 1897 року в Бразилії. Залишив у смутку доньку Синтію Ля Ру з мужем Рональдом, внучку Шерон і внука Тимотея. Похорон відбувся 17-го лютого 1986 року на цвинтарі Мавнт Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Татарський, секр.

ЮЛІЯ ШАРИК, член УНС та секретар 312-го Відділу, в Савт Плейнфілд, Н.Дж., померла 6-го березня 1986 року на 91-му році життя. Нар. 21-го січня 1895 року в Тернополі, Україна. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку синів Рассела й Івана; доньку Нетті Шербі, 8 внуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 10-го березня 1986 року на цвинтарі Гиллсайд в Плейнфілд, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

ІВАН КАШЛЯК, член УНС Відд. 296-го в Ню Кенсінґтон, Па., помер 28-го січня 1986 року на 90-му році життя. Нар. 15-го червня 1895 року в Галичині. Членом УНС став 1923 року. Залишив у смутку дружину Марію, доньок Анну Фіялу, Марію Чиман, Галину Зубер; синів Івана мол. і Вилліяма, 13 внуків і 18 правнуків. Похорн відбувся 31-го січня 1986 року на цвинтарі Дір Крік в Гармар.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Лобур, секр.

ПРОПУЩЕНО Я. ГОРОДЕЦЬКОГО

У звідомленні про створення відділу Комітету 1000-ліття Хрищення України в Ню Бранзвику, Н. Дж., у числі 127 з 8-го липня 1986 року, пропущено у списку членів Ділового комітету ім'я інж. Ярослава Городецького, який репрезентує Крилос. — Ред.

ПРОПУЩЕНО РЯДОК

В інформації „Трентон вшанував пам'ять С. Петлюри", надрукованій у числі „Свободи" з 5-го липня ц.р., був пропущений один рядок з тексту у другому параграфі. Треба читати: „В холодженій просторій залі при церкві св. Юрія Переможця зібралося понад 100 осіб. Програму розпочала Соня Івахненко, відспівавши американський національний гимн при музичному супроводі Софії Берик-Шульц". — Ред.